

”At tale integreret”

Amagerprojektet — Sprog hos børn og unge

Siden januar 2009 har Amager Fælled Skole i København været omdrejningspunkt for et større projekt om sprog hos børn og unge. Projektet involverer forskere fra Københavns Universitet.

af Janus Spindler Møller og Astrid Ag, juni 2012

I projektet studerer vi sprogbrugen hos børn og unge i forskellige sammenhænge i deres hverdag. Projektets formål er at forstå hvordan sprogræk og sprognormer tilegnes, udvikles, vurderes og bruges af børn og unge i forskellige hverdagssammenhænge. Vi interesserer os for sprogbrugen gennem hele dagen, ikke kun i skolen i timer og i frikvarterer, men også i fritiden i klubber og fritidshjem, på arbejde, til sportsaktiviteter og derhjemme og på sociale netværkssider.

Unge københavnske skoleelever har udviklet nye begreber om forskellige måder at tale på. De skelner bevidst mellem forskellige sproglige stilniveauer, og de gør det på en ny måde. De unge nævner for eksempel begreberne "integreret sprog", "normalt sprog" og "gadesprog" om forskellige måder at tale på. Og de associerer "integreret" sprogbrug med akademisk succes, høflighed og autoritet. De beskriver "integrede" ord som lange og fine ord som "problematisere", "kritisere" osv. De beskriver "integreret" som en måde deres lærere og voksne taler på, men også som en måde de selv taler på når det passer i den givne situation. Som en niendeklasses pige med minoritetsbaggrund skriver i en stil om sprog i hverdagen: "Reglen er den at man snakker pænt/integreret til lærerne på ens skole fordi så viser man på en måde respekt. Man kan jo ikke bare gå over til sin lærer og sige "eow hørte du hvad jeg sagde"". Eleverne associerer ordet "eow" med "gadesprog". Nogle af dem associerer det også med kurdisk, men først og fremmest fungerer det som en påkaldelse af opmærksomhed internt blandt de unge.

Generelt viser vores analyser af sprogbrug og sprogholdninger at eleverne udvikler en sikker fornemmelse for hvordan de kan tale til hvem hvornår. I deres hverdag navigerer de unge mennesker mellem forskellige normer for sprogbrug. De møder forskellige normer fra samfundet i almindelighed, fra skolen i særdeleshed, fra deres forældre – og fra hinanden. Det er typisk for nutidens unge at de udvikler en sikkerhed i at tilpasse deres sprog til den enkelte situation.

For mere information, kontakt:

- Janus Spindler Møller (janus@hum.ku.dk) og
- Astrid Ag (astridag@hum.ku.dk).